

Lower Merion Synagogue
Kollel Yom Rishon

*Appreciating the
Sanctity of Shabbat:
The Parameters of
Amira L'Akum*

Rabbi Zvi Sobolofsky
Rosh Yeshiva,
Rabbi Isaac Elchanan Theological Seminary
December 19, 2010 – 12 Tevet, 5771

Yeshiva University
CENTER FOR THE JEWISH FUTURE
Speakers Bureau
www.yu.edu/speakers

אמירה לעכר'ם

(1) רמבם הלכות שבת פרק ו' הלכה א'

אסור לומר לגוי לעשות לנו מלאכה בשבת אע"פ שאינו מצווה על השבת ואע"פ שאמר לו מקודם השבת ואע"פ שאינו צריך לאותה מלאכה אלא לאחר השבת, ודבר זה אסור מדברי סופרים כדי שלא תהיה שבת קלה בעיניהן ויבואו לעשות בעצמן.

It is forbidden for us to tell a gentile to perform work on the Sabbath on our behalf, although they are not commanded [to observe] the Sabbath. [This applies] even when the instructions were conveyed to them before the Sabbath and we do not require [the products of] their work until after the Sabbath. The above is forbidden as a Rabbinical prohibition to prevent the people from regarding the Sabbath lightly, lest they perform [forbidden] labor themselves. (Moznaim Publishing Co., 1998)

(2) גמ' ביצה דף כב עמוד א'

אמימר שרי למכחל עינא מנכרי בשבתא. איכא דאמרי: אמימר גופיה כחל עינא מנכרי בשבתא. אמר ליה רב אשי לאמימר, מאי דעתך דאמר עולא בריה דרב עילאי: כל צרכי חולה עושין על ידי נכרי בשבת, ואמר רב המנונא: כל דבר שאין בו סכנה אומר לנכרי ועושה. הני מילי היכא דלא מסייע בהדיה, אבל מר קא מסייע בהדיה, דקא עמיץ ופתח! אמר ליה: איכא רב זביד דקאי כותך, ושניי ליה: מסייע אין בו ממש.

Amemar permitted the eye to be painted [medically] by a heathen on a Sabbath. Some say: Amemar himself allowed his eye to be painted by a heathen on a Sabbath. R. Ashi said to Amemar: What is your opinion, because 'Ulla the son of R. Illai said: All that a sick man needs may be performed by a heathen on a Sabbath? And R. Hammuna [further] said: In all cases where there is no danger one may tell a heathen to do it? But this is only when he does not himself help him, but you, Sir, assist him by closing and opening the eye! — He replied: R. Zebid made the same objection and I answered him: Helping is of no consequence. (Soncino Press, 1990)

(3) גמ' גיטין דף ח עמוד ב'

והקונה שדה בסוריא כקונה בפרוארי ירושלי' למאי הילכתא? אמר רב ששת: לומר, שכותבין עליו אונן ואפילו בשבת. בשבת ס"ד? כדאמר רבא: אומר לעובד כוכבים ועושה, ה"נ אומר לעובד כוכבים ועושה ואע"ג דאמירה לעובד כוכבים שבות, משום ישוב א"י לא גזור רבנן.

[Our authority further says that] 'a field bought in Syria is like one bought on the outskirts of Jerusalem'. What rule of conduct can be based on this? — R. Shesheth Says: It means that a contract for selling it [to a Jew] can be drawn up even on Sabbath. What? On Sabbath? — You know the dictum of Raba, 'He tells a non-Jew to do it.' So here, he tells a non-Jew to draw up the contract. And although there is a Rabbinical prohibition against telling a non-Jew to do things on Sabbath [which we may not do ourselves], where it was a question of furthering the [Jewish] settlement of Eretz Israel the Rabbis did not apply the prohibition. (Soncino Press, 1990)

(4) שלחן ערוך ורמ"א אורח חיים סימן ש"ז סיף ה'

דבר שאינו מלאכה ואינו אסור לעשותו בשבת אלא משום שבות מותר לישראל לומר לא"י לעשותו בשבת והוא שיהיה שם מקצת חולי או יהיה צריך לדבר צורך הרבה או מפני מצוה כיצד אומר ישראל לא"י בשבת לעלות באילן להביא שופר לתקוע תקיעת מצוה או להביא מים דרך חצר שלא עירבו לרחוץ בו המצטער ויש אוסרין: הגה ולקמן סי' תקפ"ז פסק להתיר וע"ל סי' רע"ו דיש מקילין אפילו במלאכה דאורייתא וע"ש ס"ג:

A Jew may instruct a non-Jew to do something on Shabbos that does not constitute a transgression of one of the labors prohibited on Shabbos and is only forbidden to be done on Shabbos because it is a *shevus* (a labor prohibited by the Sages), provided it is necessary to have is done for a person who is at least slightly ill, it is extremely essential for it to be done, or it needs to be done for the sake of a mitzvah. For example, a Jew may ask a non-Jew on Shabbos to climb up a tree to fetch a *shofar* that is needed for blowing the obligatory sounds that must be blown on Rosh Hashanah, or to bring water through a courtyard that has no *eruv*, in order to wash someone who will suffer if he is not washed. However, there are authorities who prohibit this: Gloss: Below, in Sec. 587, the Shulchan Aruch rules that this is permitted. See above, Sec. 276, that there are authorities who are lenient even where doing a labor that is prohibited by the Torah Law is involved; see Par. 3, there. (Feldheim, 1981)

(5) גמ' שבת דף יז עמוד ב' - י"ח עמוד א'

בית שמאי אומרים: אין נותנין עורות לעבדן, ולא כלים לכובס נכרי אלא כדי שיעשו מבעוד יום, ובכולן בית הלל מתירין עם השמש.

Beth Shammai maintain: hides must not be given to a tanner, nor garments to a gentile fuller, unless they can be done while it is yet day; but in all these [cases] Beth Hillel, permit [them] before sunset. (Soncino Press, 1990)

(6) תוס' שבת דף יז עמוד ב' ד"ה אין נותנין עורות לעבדן

מכאן היה נראה לר"ת להתיר על ידי קבלנות נכרי לבנות בשבת... ונראה לר"י דהא דשרי בשמעתין עורות לעבדן היינו בתלוש דלא מפרסמא מילתא שהנכרי עושה מלאכה בביתו ולא ידעי שהוא של ישראל וכן נמי אמר במ"ק (דף יא: ושם) גבי אבל מלאכתו ביד אחרים בביתו לא יעשו בבית אחרים יעשו אבל קבלנות דמחובר דהוי ברשות ישראל דמפרסמא מילתא אסור בתוך התחום דהרואה יאמר שכירי יום ניהו...

(7) משנה שבת דף קכב עמוד א'

נכרי שהדליק את הנר משתמש לאורו ישראל, ואם בשביל ישראל אסור. מילא מים להשקות בהמתו משקה אחריו ישראל, ואם בשביל ישראל אסור. עשה נכרי כבש לירד בו יורד אחריו ישראל, ואם בשביל ישראל אסור. מעשה ברבן גמליאל וזקנים שהיו באין בספינה, ועשה נכרי כבש לירד בו, וירדו בו רבן גמליאל וזקנים.

If a gentile lights a lamp, an Israelite may make use of its light; but if [he does it] for the sake of the Israelite, it is forbidden. If he draws water to give his own animal, to drink, an Israelite may water [his] after him; but if [he draws it] for the Israelites sake, it is forbidden. If a gentile makes a stairway to descend by it, an Israelite may descend after him; but if on the Israelites account, it is forbidden. It once happened that R. Gamaliel and the elders were traveling in a ship, when a gentile made a stairway for going down, and R. Gamaliel, and the elders descended by it. (Soncino Press, 1990)